

ZIEMIA

ILUSTROWANY MIESIĘCZNIK
KRAJOZNAWCZY

100837

111

28(1938)

ROCZNIK

XXVIII

Biblioteka Jagiellońska

1003281663

W A R S Z A W A
1 9 3 8

POLSKIE TOWARZYSTWO KRAJOZNAWCZE

Archeologia

G a u d y a k M a r i a n: Z Halicza i okolicy 107
h g: Palafity na Łąkorku 25

Etnografia

C h o l e w a M i e c z y s ł a w: Zabawy sobótkowe na ziemi sądeckiej 234
F l i z a k S e b a s t i a n: Z ziemi Zagórzan 225
h g: Przydrożne ławy spoczynkowe na Huculszczyźnie 25
h g: Resztki pieca smolarskiego w Borach Tucholskich 112
h g: Szałas nadwodny w Borach Tucholskich 25
K l ę s k ó w n a K r y s t y n a: Szczytowe ozdoby chat kaszubskich 109
Z a k o w s k a M a r y l a: Denków, ośrodek przemysłu ceramicznego w pow. opatowskim 47

Geografia

G a d o m s k i A d a m: Morfologiczna mapa jaru Wisłoku pod Beskiem 310
G a d o m s k i A d a m: Nieznany jar Wisłoku pomiędzy Beskiem a Sieniawą w Zachodniej Małopolsce 98
h g: Drzewa wskaźnikami wiatru 111
L a n g h a m m e r ó w n a H a l i n a: Z geografii miasteczka Olkienik 162
M e l e z i n A.: O najstarszej drodze z Wilna do Trok 159
M i l a t a W ł a d y s ł a w: Karpaty w zimie 302
W a l e z a k W o j c i e c h: «Egzotyczna» pustynia na ziemiach polskich 40
W a l e z a k W o j c i e c h: Magóra Wątkowska — najpiękniejsze pasmo w Beskidzie Średnim 102
W r z o s e k A n t o n i: Śląsk Zaolziański, krajobraz, ludność, życie gospodarcze 213
W r z o s e k A n t o n i: Z okolicy Sianek i Przełęczy Użockiej 72
Z a b o r s k i B o g d a n: Zmiany granicy państwowej na pograniczu polsko-czesko-słowackim 295

Historia gospodarcza

D e k o w s k i J a n P i o t r: Górnictwo i przemysł górniczy w Opoczyńskim 3

R ó ż y c k i H e n r y k: Warunki lokacyjne osadnictwa przemysłowego w Tomaszowie Mazowieckim 20

Historia kultury

D (e k o w s k i) J . P.: Cudowne obrazy w Opoczyńskim 17
D (e k o w s k i) J . P.: Wybitni Opocznianie 9
E n g l e r t A d a m W: Archiwum Miejskie Warszawy w Arsenale 260
h g: Dom Sobieskiego w Gniewie 24
h g: Pomnik z armatnich kul kamiennych w Radzynie 79
K a l i n a A d a m: Wieczysta kapela przy kościele w Skrzyńsku 14
M o r a c z e w s k i A d a m: Z przeszłości Warszawy 251
S e m k o w i c z W ł a d y s ł a w: Gdy panowie polscy bywali nad Wągiem 176
S e w e r y n T a d e u s z: Matejko jako krajoznawca 93
U s s a s k s . B r o n i s ł a w: Z dziejów grobowca króla Stanisława Augusta w Petersburgu 219
W e g n e r J a n: Pałac Prymasowski w Warszawie 257

Historia polityczna

D e k o w s k i J a n P i o t r: Powiat opoczyński w przeszłości 2

Historia sztuki

K u t r z e b i a n k a K a z i m i e r a: Dawny kościół w Drogini, w powiecie myślenickim 43
W y s o c k i A l f o n s: Zamek w Krewie 156

Literatura

P o l l a k R o m a n: I. A. Haura. «Wierszydła o górach» 78

Muzealnictwo

K o w a l e z e w s k i S y l w e s t e r: Sprawozdanie z działalności Muzeum Świętokrzyskiego Pol. Tow. Krajoznawczego w Kielcach za rok 1938 81
Kronika muzealna 129, 209
R (e y c h m a n) J (a n): Muzea słowackie po południowej stronie Tatr 195
R o m r.: Głosy prasy o Muzeum Świętokrzyskim P. T. K. w Kielcach 82

R o m r.: Muzeum Regionalne w Przyprostyni	82
R o m e r.: O Muzeum Etnograficznym w Krakowie i jego twórcy	82

Opisy krajoznawcze

A n e z y c W ł a d y s ł a w L.: Zamek w Melsztynie	92
F (i s z e r) W ł o d z i m i e r z : Kościół w Seceminie	237
G a r b a c i k J ó z e f : Sobień i Lesko, dwa zamki Kmitów «Sobieńskich»	231
G o t k i e w i c z M a r i a n : Na Podkarpackiej Rusi	297
G o t k i e w i c z M a r i a n : O naszych zakarpaccich pobratymcach	182
h g.: Krajobraz tundrowy w Beskidach Wschodnich	26
h g.: Ruiny zamku w Dąbrówce Szlacheckiej na Pomorzu	24
J a n k u n A l e k s a n d e r : Powiat wilejski — położenie, ludność, gospodarka	167
J a w o r s k i K a z i m i e r z A n d r z e j : W słowackim rajcu	189
K a c z m a r e c z y k Z d z i s ł a w : Pilsko	69
K a t e l b a c h T a d e u s z : Kulturalne oblicze współczesnej Litwy	155
L e s z c z y e k i S t a n i s ł a w : «Jura Krakowsko - Częstochowska»	64
L u d w i e k i S t e f a n B r : Ruiny zamku w Korzkwi	45
M ł o d z i e j o w s k i J e r z y : Odzyskane Tatry	288
P a t k o w s k i A l e k s a n d e r : Ruiny zamku w Tudorowie, pow. opatowskim	51
P a t k o w s k i A l e k s a n d e r : Ruiny zamku w Międzygórzu, pow. sandomierskim	52
P a t k o w s k i A l e k s a n d e r : Zamek w Rytwianach, pow. sandomierskim	111
P a t k o w s k i A l e k s a n d e r : Stary spichrz nad Wisłą w Sandomierzu	80
R e y c h m a n J a n : Podróż Józefa Chociszewskiego na Słowację	186
S m ę c i n a J a n : Zamek w Drzewicy	8
S t e c k i K o n s t a n t y : Zabytkowy kościół i osobliwy szklak w Kamionie	307
W a g n e r K a z i m i e r z : Warszawa dzisiaj	265
W i e c z o r k i e w i c z A n t o n i : Warszawa jutra	269

W i e l h o r s k i W ł a d y s ł a w : Litwa dzisiaj i jej stosunek z Rzplitą Polską	144
Z y d l e r M i e c z y s ł a w : Puszczyczkowo	239

Turystyka: wędrowki po kraju i po sąsiedzkim pograniczu

Nowe szlaki turystyczne na Podgórzu Rożnowskim	60
O r ł o w i e z M i e c z y s ł a w : Limbowym szlakiem Gorgan	27
O r ł o w i e z M i e c z y s ł a w : Podgórze Rożnowskie	53
R e y c h m a n J a n : Ze Śląska Cieszyńskiego przez Słowację na Orawę i Spisz	311
T r y b o w s k i C z e s ł a w : Beskid wyspowy	113

Z piśmiennictwa

Artystyczne widokówki (pocztówki). Fotografie: Bieszczady, Czarnohora, Gorgany, Tatry, Varia górskie. Lwów. Nakład Książnica - Atlas. Lwów. 1938. (Al. P.)	56,318
B e r e z o w s k i S t a n i s ł a w : Turystyczno - krajoznawczy przewodnik po województwie śląskim. Katowice, 1937. Wyd. Instytutu Śląskiego (A. W.)	84
B l u h m - K w i a t k o w s k i A l : «Przewodnik po Łowiczu i okolicy». Wyd. drugie. Nakł. Księgarni Łowickiej w Łowiczu (Tadeusz Guniński)	55
C y p r i a n T.: «Błędy w fotografii». Poznań. Wł. Wilak. 1938	318
Czasopisma regionalne («Tekka Zamojska», «Tekka Pomorska», «Zaranie Śląskie») (Al. P.)	316
D a n y s z F l e s z a r o w a R. i K o ł o d z i e j e c z y k J. red. Praca zbiorowa. «Warszawa», przewodnik krajoznawczy. Warszawa. 1938. (Stanisław Herbst)	275
D e k o w s k i J a n P i o t r : kustosz Muzeum Regionalnego P. T. K. w Tomaszowie Maz.: «Legends i podania z okolic m. Tomaszowa Maz.» Tomaszów Mazowiecki. 1935 (Al. P.)	30
D e k o w s k i J. P.: kustosz Muzeum Regionalnego P. T. K. w Tomaszowie Mazow.: «Opoczyńskie Smardzewice, dzieje wsi, klasztoru i najbliższej okolicy». 1935. (A. P.)	29
D e k o w s k i J. P., J a s t r z ę b s k i J., członkowie P. Twa Krajoz.: «Tomaszów Mazowiecki». Przewodnik po mieście i okolicy. Tomaszów Mazowiecki. 1935. (Al. P.)	29
H e r b s t S t a n i s ł a w : Najnowsza literatura o Warszawie	275
«Historia cudownego obrazu i klasztoru X. X. Filipinów w Studziannie. Historia obrazu Chrystusa Pana cierniem koronowanego w Wielkiej Woli diecezji Sandomierskiej, ziemi Opoczyńskiej». Nakładem ks. Romana Ścisłowskiego, proboszcza w Wielkiej Woli. Wielka Wola, p. Paradyż. 1931. (Al. P.)	30

«Kalendrar Komitetu Budowy Muzeum Narodowego w Krakowie na rok 1939». Stara i nowa stolica Polski w malarstwie i poezji (J. B. B.)	316	Muzea PTK: (Baranowice, Brasław, Brześć nad Bugiem, Głębokice, Grudziądz, Kielce, Końskie, Łęczycza, Łowicz, Miechów, Nowogród nad Narwią, Ojców, Olkusz, Ostrowiec Świętokrzyski, Pabianice, Pińsk, Piotrków, Radom, Sandomierz, Siedlce, Skierniewice, Słonim, Starachowice, Szamotuły, Tomaszów Mazowiecki, Tuchola, Włocławek, Wołkowysk, Zamość)	129
K o r b e l S t a n i s ł a w: «Atlas Geograficzny». Wydawnicza Ska Kartograficzna «Globus» w Katowicach 1938 (Michał Mściszy)	241	Muzeum PTK w Łowiczu	209
K r a w i e c F e l i k s: «Flora epilicyczna glazów narzutowych Zachodniej Polski». Pozn. Tow. Przyj. Nauk. Ser. B. T. IX. Zesz. 2. Poznań 1938 (Kazimierz Kulwiec)	244	Nowe oddziały PTK	35
K r u c z k o w s k i J a n: «Ballady Lwowskie». Lwów. 1937. (Władysław Sebyła)	116	Nowe szlaki turystyczne na Podgórzu Różnowskim	60
K r y c z y Ń s k i S t a n i s ł a w: «Tatarzy litewscy» Warszawa. 1938. (M. R. Witanowski)	170	Nowe udogodnienia dla wycieczek szkolnych po kraju	20
L o t h E d w a r d: «Człowiek przeszłości» Książnica - Atlas. Lwów - Warszawa. 1938. (Al. P.)	243	Obozy instruktorskie K. K. M. S.	62
P a t k o w s k i A l e k s a n d e r: Sandomierskie. Góry Świętokrzyskie. Poznań. 1938. (Aleksander Janowski)	115	Ochrona przyrody w Tatrach	89
R e y c h m a n J a n: Słowacka literatura krajoznawcza z ostatnich lat	197	Oddział Płocki PTK	173
S i m o n Z y g m u n t: «Warownie i zamki starodawne». Na szlaku Danków — Częstochowa — Rabsztyn (z ilustracjami) (Wł. G.)	83	Oddział PTK w Białymstoku	174
S z y d ł o w s k i T a d e u s z dr. prof. Uniw. Jag.: «Zabytki sztuki w Polsce. — Inwentarz topograficzny». Część III, I zeszyt. Warszawa. 1938. Wyd. Ministerstwa W. R. i O. P. (Jan Reychman)	241	Oddział PTK w Bydgoszczy	210
		Oddział PTK w Kielcach	286
		Oddział PTK w Łowiczu	325
		Oddział PTK w Łucku	286
		Oddział PTK w Pabianicach	209
		Oddział PTK w Suwałkach	174
		Oddział PTK w Warszawie	325
		Oddział PTK we Włodzimierzu	286
		Odezwa (w sprawie pomnika prof. Mariana Raciborskiego w Ogrodzie Botanicznym w Krakowie)	249
		IX Ogólnopolski zjazd Kół Krajoznawczych Młodzieży Szkolnej PTK	249
		Okręg PTK w Lublinie	35
		Okręg Wołyński PTK	210
		Okręgowy zjazd PTK w Gdyni	173
		Olbrzymi dąb «Bartek» ściąga tysiące turystów do Gór Świętokrzyskich	38
		Opczyńskie w «Ziemi»	34
		O Pustyni Błędowskiej	62
		«Orli lot»	35
		O roli kulturalnej Stanisława Augusta w «Ziemi»	206
		Ostrowiecki Oddział PTK w Ostrowcu Świętokrzyskim	248, 323
		O zamianę wydawnictw	250
		Pieniny i Tatry w rocznikach «Ziemi»	323
		Plan pracy Towarzystwa na rok 1938/39	138
		Podkarpacie i Beskid Średni (Niski) w «Ziemi»	207
		Polonistyka w Bratysławie i słowacytka w Polsce w programach uniwersyteckich (St. R.)	207
		Popularność naszych górskich parków narodowych wzrasta na całym świecie	38
		Posiedzenie Zarządu Głównego PTK	601, 284
		Praca lwowskich Kół Krajoznawczych Młodzieży Szkolnej PTK	209
		Praca Oddziałów PTK: (województwa: białostockie, kieleckie, krakowskie, lubelskie, lwowskie, łódzkie, nowogródzkie, poleskie, pomorskie, poznańskie, śląskie, warszawskie, wileńskie, wołyńskie)	126
		Prezes hon. PTK (p. A. Janowski odznaczony wawrzynem akademickim)	284
		Prezes Oddziału Sandomierskiego PTK	323
		Projekt wielkiego obozu krajoznawczego nad Wigrami	20
		Propaganda krajoznawcza dla wsi	209
		Sp. Pułkownik Władysław Młocki, członek Zarządu Oddziału Piotrkowskiego PTK	87
		Ratujmy Tatry i Góralszczyznę	248
		Renowacja zamku Łęczyckiego	173
		Rezerwat w Uryczu	89
		Różne prace Oddziałów PTK	132
		Ruch w Oddziale Stołecznym PTK	20
		Rysunki Bronisława Gustawicza ze Słowacji	206
zyciorysy i wspomnienia			
Hlinka ks. Andrzej. Przywódca narodu słowackiego	194		
Sp. Jankowski Edmund	322		
K o ł o d z i e j c z y k J a n u a r y: Profesor Zygmunt Wóycicki	274		
Sp. Młocki Władysław płk	87		
Bibliografia krajoznawstwa polskiego 31, 57, 84, 117, 202, 244, 279, 319			
Kronika			
Akcja kulturalno - oświatowa	132		
Broszura propagandowa PTK	35		
Bydgoski Oddział PTK	62		
Działalność Okręgów PTK	125		
Działalność wydawnicza	130		
Działalność Zarządu Głównego	121		
10-cioletnia działalność Oddziału PTK w Tomaszowie Mazowieckim	36		
Górski Artur laureatem państwowej nagrody literackiej	323		
Jakie zniżki otrzymują turyści przybywający na «Dni Krakowa»	89		
Jankowski Edmund sp.	322		
Jura Krakowsko-Częstochowska w «Ziemi»	207		
Komisja Kół Krajoznawczych Młodzieży Szkolnej PTK	136		
Konkursy zorganizowały następujące oddziały PTK: Białystok, Ostrowiec, Pionki, Chełmno, Szamotuły, Skierniewice, Warszawa	134		
Kurs krajoznawczy PTK dla nauczycieli	208		
Kurs przewodników po Warszawie	35		
Kwestionariusz dla kół szkolnych	62		
Litwa współczesna («Kowieńska») w «Ziemi»	208		
Ministerstwo W. R. i O. P. o «Ziemi»	88		

Rysunki na str. 187 i 188 (Ryc. 133—135)	206
Schroniska PTK	135
Schronisko w Rafajłowej	20
Schronisko wycieczkowe PTK w Ojcowie	20
Sekcje turystyki specjalnej przy oddziałach PTK	136
Spisz, Orawa, Czadockie (W. Miłeski)	283
Sprawa kolejowych zniżek turystycznych	88
Sprawa ustąpienia prof. Szafera	88
Sprawy Kół Krajoznawczych Młodzieży Szkolnej PTK	325
Sprawy różne	125
Sprostowania	250, 326
Stalowa Wola na terenie COP	325
Śląsk Zaolziański w liczbach	247
Sprawy krajoznawcze i turystyczne na plenum senatu	61
Turystyka PTK	134
Tylko 9 Oddziałów PTK (prenumeruje «Orli lot»)	285
Uznanie zasług (wiceprez. Oddziału w Inowrocławiu, p. Czesława Korczak-Ziółkowski)	248
Walne zgromadzenie Krakowskiego Oddziału Ligi Ochrony Przyrody w Polsce	248
Warszawa w rocznikach «Ziemi»	282
Warszawska Komisja Kół Krajoznawczych Młodzieży Szkolnej	88
Współpraca Polskiego Tow. Tatrzańskiego ze Zw. Harcerstwa Pol.	89
W sprawie nowych dróg i budowy w Tatrach	210
W sprawie budownictwa letniskowego	325
Wycieczki (organizowało 47 Oddziałów)	134
Wykaz wydawnictw z lat przed rokiem 1937 z podaniem liczby posiadanych egzemplarzy	131
Wystawa czasopism Polskich od w. XVI do r. 1830	248
Wystawa Fotograficzna w Pabianicach	36
Wystawa Ziemi Opoczyńskiej Oddziału PTK w Tomaszowie Mazowieckim	37
Wystawy zorganizowały następujące Oddziały: w Brześciu, Grodnie, Kielecach, Radomiu, Sandomierzu, Starachowicach, Tomaszowie Maz., Bydgoszczy, Łucku, Kostopolu, Równem, Szamotułach, Łowiczu, Płocku, Lwowie, Chojnicach, Włocławku	133
Wzorowe walne zgromadzenie «Ziemia» o Śląsku Zaolziańskim	61
«Ziemia Wołyńska»	247
«Ziemia» w 1939 roku	250, 325
Zjazd geografów krakowskich	323
XXXII Zjazd Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego	326
Zniżkowa prenumerata «Ziemi»	139
Z Oddziału Kostopolskiego PTK	88
Z Oddziału PTK w Warszawie	20
Z posiedzenia Prezydium Zarządu Głównego	248
Z posiedzenia Zarządu Głównego PTK	34
Z Sandomierza	87, 172
Z Zarządu Głównego PTK	209
XXXI Sprawozdanie z działalności w roku 1937 Polskiego Towarzystwa Krajoznawczego	324
	120

ILUSTRACJE I FOTOGRAFIE

Archeologia

K r y ł o s : Na zamkowej górze	108
Palafity na jez. «Łąkorek» na Pojezierzu Brodnickim	25
«Szałas nadwodny» w Borach Tucholskich	25
Wykopalka w lecie 1937 roku w Krylosie	109

Architektura

B o j n i c e . Zamek	183
C z e r n a . Klasztor O.O. Karmelitów w dol. Eliaszówki	66
D ą b r ó w k a S z ł a c h e c k a . Ruiny zamku	24
D e n k ó w . Stary dom w rynku	48
D r o g i n i a . Spalony kościół w Drogini. Widok od strony zachodniej	44
D r o g i n i a . Spalony kościół w Drogini. Wnętrze, ambona i ołtarz boczny	45
D r z e w i c a . Ruiny zamku z XVI wieku. Widok od strony południowej	7
D z i e w i n nad Dunajcem	190
G n i e w «Dom Sobieskiego»	24
K a m i o n n a . Wieża dzwonna kościoła	308
K o r z k i e w . Główne wejście i portal kamienny w zamku w Korzkwi	47
K o r z k i e w . Wejście do sali portretowej (K o r z k i e w). Widok ogólny zamku w Korzkwi	46
K o w n o . Dom gotycki kupiecki	46
K o w n o . Izba rolnicza	148
K o w n o . Kościół wzniesiony przez Witolda W. nad Niennem	153
K o w n o . Teatr państwowy	149
K r e w o . Rzut poziomy zamku Księstwa Krewskiego z XIV wieku. (rysował W. Obuchowicz)	152
K r e w o . Ściana zachodnia i południowa, widziane z wieży strażniczej zamku	157
K r e w o . Zachodnia wieża strażnicza zamku krewskiego	158
K r e w o . Najlepiej utrzymana ściana zachodnia ruin krewskich	158
K r e w o . Zamek. Widok od zachodu. (rys. W. Obuchowicz)	157
K r y ł o s . Portal romański cerkwi św. Pantelemona	108
L e s k o . Baszta zamkowa	233
L e s k o . Zamek hr. Krasieckich (po rekonstrukcji W. Pola wg. wzorów Palladia)	157
L e w o c z a . Ratusz	232
M i ę d z y g ó r z . Fragment ruin zamkowych	190
M i ę d z y g ó r z . Ruiny zamku	52
N i t r a . Zamek	52
O l k i e n n i k i . Klasztor franciszkanów (rys. H. Langhammerówna)	184
O l k i e n n i k i . Stara synagoga. (rys. H. Langhammerówna)	164
P e t e r s b u r g . Kościół kat. św. Katarzyny	211
P o z a j ę c i e . Kościół i klasztor kamedułów w Pożajściu pod Kownem	150
R a d z y Ń . Ruiny zamku krzyżackiego w Radzynie, wieża i szczątki «remteru»	80
R y t w i a n y . Resztki ruin zankowych	111
S a n d o m i e r z . Stary spichrz nad Wisłą w Sandomierzu	80
S e c e m i n . Kościół w pow. włoszczowskim	238
S e c e m i n . Pomnik Grzegorza Brocha w kościele	238
S i a n k i . Cerkiew	75
S i e w i e r z . Ruiny zamku	63
S m a r d z e w i c e . Kościół parafialny św. Anny	19
S o b i e Ń . Ruiny zamku z XIV w. Kmitów Sobieńskich	231
S t r e c z n o . Ruiny zamku	178
S t u d z i a n n a . Fragment klasztoru oo. filipinów i kościół	16
S k r z y n n o . Kościół św. Stefana (Ap. Kędzierski pinx)	1
S z c z a w n i c a B i a ł a . Stary zamek (ob. Muzeum)	181

T r e n c z y n. Siedziba Mateusza Czaka	180
T u d o r ó w. Ruiny baszty zamkowej	52
W a r s z a w a. Arsenał w latach 1936—38 w ostatniej fazie przebudowy	263—264
W a r s z a w a. Ministerstwo Rolnictwa i Reform Rolnych (dawny Pałac Prymasowski)	260
W a r s z a w a. Most barbakanu Bramy Nowomiejskiej	255
W a r s z a w a. Mur zewnętrzny z Basztą Prochową z XIV w.	254
W a r s z a w a. Widok na międzymurze w kierunku ul. Nowomiejskiej z widocznym fragmentem baszty XIII w.	253
W a r s z a w a. Pałac Prymasowski	257
W a r s z a w a. Pałac Prymasowski. Sala kolumnowa	259
W a r s z a w a. Pałac Prymasowski. Sala marmurowa	259
Zamek Lietawa	178
Zamki Orawskie	179
Zamek Zwolenński	179

Botanika

Drzewiasty okaz szklaku (<i>rhamnus cathartica</i> L.) na obejściu kościelnym w Kamionie	309
Limby na tle Grofy (Gorgany)	27
Rezerwat leśny w Puszczykowie pod Poznaniem	239
Sosna na Helu, zniekształcona pod działaniem wiatru	112
Świerk «chorągwiany» pod Breskulim na Czarnohorze	112

Dokumenty historyczne

Akt fundacji fabryki ceramicznej przez Hiacynta Małachowskiego	48
--	----

Etnografia

D e n k ó w. Dżban cechu garncarzy z r. 1861	49
D e n k ó w. Nie istniejąca już brama kościelna z wazonami kamionkowymi	49
D e n k ó w. Zabytkowa misa na święcone i współczesny wazonik do kwiatów	50
D e n k ó w. Zakończenie murowanych słupów branki przy zabudowaniach plebańskich	51
Drwal ruski z Werchowiny	300
Dziewczęta ze wsi Trencianska Teplá	191
Gazdowo rumuńscy z Podkarpackiej Rusi	300
Grajkowie pod kolebą w Sądeckim	236
Grupa Porębian na zjeździe górskim w Sanoku	229
Janosik. (Wyk. art. filmowy Palo Bielik)	192
Janosikowa drużyna. (mal. na szkle)	193
Litewski krzyż przydrożny	145
L u b o m i e r z. Typowa chałupa	229
Ława przydrożna wypoczynkowa w Jasienowie Górnym	26
Ł o s t ó w k a. (osiedle Farganusów)	228
M s z a n a D o l n a. Dziewczęta w letnim stroju niedzielnym	229
Ruś Podkarpacka. Czardasz	311
Stoisko obrazujące obrzędy ludu opoczyńskiego	35
Szczątki pieca smolarskiego w Laskach na Pomorzu	112
Szczytowe ozdoby chat kaszubskich	110
Typ gazdy z Podkarpackiej Rusi	299
V a Ź e c. (Zupa Liptowska). W niedzielę po południu	191
Wieśniak z Madački. (Novohrad)	192
Wnętrze chaty opoczyńskiej przed laty	36

Zabawa sobótkowa, tzw. «siodłany» w Sądeckim	235
Życie pasterskie na Kozubowej	218

Geografia (krajobraz)

B ę d k o w s k a D o l i n a. U wylotu doliny Będkowskiej. Na drugim planie stok pozbawiony roślinności	67
B i e s z c z a d y Z a c h o d n i e. Widok na grupę Tarnicy (1348 m.) i Wielkiej Rawki (1303 m.)	73
B ł ę d o w s k a P u s t y n i a. Charakterystyczna dla krajobrazu pustynnego «ripplemarks», sfałdowanie przez wiatr powierzchni piasków na Pustyni Błędowskiej	43
Bór karpacki w północnej części grupy Magórskiej	104
Brzeg Mereczanki na zachód od Olkienik. (rys. H. Langhammerówna)	163
Burza nad Szeroką Jaworzyńską	292
Ć w i l i n, widziany z Łostówki	227
Czarnohora. Breskuł	306
Dolina Białej Wody i Gierlach	289
Dolina Koperszadów i Murań	295
Dunajec pod Rożnowem	53
Fragment «Diablej Skąły» w Magórze Wątkowskiej	105
Fragment jeziora Mieliłchowo na Pojezierzu Brodnickim	25
Gorgany. Siwula	55
Gorgany. Sywania Lolińska	305
Granica polsko-litewska na Mereczance	145
Hawrań w Bielskich Tatrach (2145 m)	294
Jar Wisłoku pod Beskiem (I). (II). (III).	100, 101, 310
Jezioro Góreckie	240
Jezioro «Piętki» koło Boguszewa na Pomorzu	24
Kamienny szłaś pasterski w Magórze	103
Kolowy Szczyt obok Lodowego	293
Kry lodowe na Zmarzłym Stawie pod Polskim Grzebieniem	296
Łysa Góra nad Wilią koło Żodziszek	167
Ł y s a G ó r a (1325 m) najwyższy szczyt Beskidu Śl.	217
Motyw z okolicy Wyhorlatu	298
Nad Wartą w Puszczykowie	239
Okolice Olkiennik. (rys. H. Langhammerówna)	162
P i l s k o. Skąłki w Kotle Cebuli pokryte skalną roślinnością	69
P i l s k o. Widok z jednego z bocznych jego grzbiecików na kopułę szczytową	70
Połonina szczytowa w Bieszczadach Zachodnich	74
P r ą d n i k C z a j o w i e k k i. Typowa odkrywka loessu	68
P r z e m s z a B i a ł a. Powstałe wskutek działania wilgoci i wiatru piramidy i ostańce piaskowe na stromym brzegu Białej Przemszy	41
Suchorosty pustynno-stepowe na skraju Pustyni Błędowskiej	40, 42
Szczawnica, Pieniny	303
Tatry Wysokie. Widok z Łomnicy na Gierlach	290
Tatry Wysokie. Widok z Wagi na Staroleśną (2492 m), Gierlach (2663 m), Ganek (2465 m) wraz z Galerią Zamkową	289
Tundra w okolicy Hnatasi	26
Widok na Wilię z maj. Tupalszczyzna	168
Widok ogólny drogi państwowej Wilejka—Kurzeniec	169
Widok na Piłsko z Romanki	71
Widok Przelęczy Jabłonkowskiej	214
Widok rzeki Narocz spod mostu na drodze wojewódzkiej Ryndziuny—Wilejka	168
Winnice na Sewliuszu	298

Zachodnia część pasma Magóry Wątkowskiej tzw. Kornuty	102
Zagroda na pograniczu polsko-litewskim	146

Malarstwo i grafika

Obraz cudowny N. P. Marii w Skrzyńsku	14
Obraz cudowny w Studziannie	17
Scibor ze Sciborzyc (młodszy) «pan całego Wagu» w orszaku Zygmunta króla Węgier, na soborze w Konstancji 1415 r.	177
Wizerunek Matki Boskiej w Sulejowie na opactwie	18

Mapy, schematy, plany, przekroje, rekonstrukcje

Beskid wyspowy. Mapa. (rys. E. N. Kraków)	113
Mapa dni z mrozem w Karpatach Polskich (rys. Wł. Milata)	302
Mapa turystyczna Jury Krakowsko - Często- chowskiej	65
Mapa żup w Słowacji	177
Mapka Słowacji	176
Mapka Śląska Zaolziańskiego	212
Mapka Jaworzyńskich Tatr (Rys. Jerzy Mło- dziejowski)	288
Mapka zmian granicy państwowej na pograni- czu polsko - czesko-słowackim (Rys. Bogdan Zaborski)	297
O l k i e n n i k i . Plan. (Rys. H. Langham- merówna)	163
Plan miasta starej Warszawy	252
Przekrój ulicy Warszawskiej w przyszłości W a r s z a w a . Model Arsenалу z roku 1643	273
W a r s z a w a . Model ratusza staromiej- skiego w postaci z końca XVIII w. (Model wyk. arch. inż. M. Kuzma)	261
Warszawa w obrębie murów obronnych w XVII wieku. (Model wykon. inż. arch. M. Kuzma)	256
W i l n o . Przekrój morfologiczny przez stok tarasu W. Pohulanki. (Rys. A. Melezin)	251
W i l n o . Przekrój morfologiczny przez ul. Ponarską (Rys. A. Melezin)	161
W i l n o . Stok tarasu W. Pohulanki (Rys. J. J. Tochtermann)	161
Z a c h w a t o w i e z J a n d r arch.: «Projekt rekonstrukcji pałacu Ujazdow- skiego w Warszawie»	160
Ziemia Zagórzan (mapka rys. S. Flizak)	270
	226

Miasta i wsie

B r a t i s ł a w a	182
C i e s z y n z a O l z ą . Plac dworcowy z gmachem hotelu «Polonia»	213
L i p n i c a M u r o w a n a . Rynek i pom- nik bł. Szymona z Lipnicy	53
P r e s z ó w . Rynek	185
R u ż o m b e r o k na Liptowie, w początku XIX w.	175
W a r s z a w a . Bulwar Gdański	267
W a r s z a w a . Fragment Alei Niepodle- głości	268
W a r s z a w a . Główny układ miasta. (Z wystawy «Warszawa wczoraj — dziś — jutro»)	271
W a r s z a w a . Przebijanie ulicy Boni- fraterskiej	265
W a r s z a w a J u t r o . Tereny wystawowe	273
W a r s z a w a . Trasa defilad w dzielnicy Wielkiego Marszałka	272

W a r s z a w a . Ul. Grochowska po mo- dernizacji	266
W i t k o w i c e . Huty żelaza	215
Z e g i e s t ó w w z i m i e	304

Muzealnictwo

K o w n o . Muzeum Witolda Wielkiego	151
T r z y n i e c . Ogólny widok hut żelaznych T u r c z a ń s k i ś w . M a r c i n : Słow- ackie Muzeum Narodowe	216
T u r c z a ń s k i ś w . M a r c i n : Słow- ackie Muzeum Narodowe. Zbiory cera- miki słowackiej	195
	196

Muzyka (nuty)

Pieśń do Matki Boskiej Staroskrzyńskiej	15
---	----

Okolicznościowe

Rozmowa na moście Kopistów z Litwinami na rzece Mereczance	144
---	-----

Pomniki, portrety fotograficzne i inne

Drzewicki Maciej, arcybiskup gnieźnieński	9
Hlinka Andrzej ks., przy bramie powiatowej w sierpniu 1937 roku w Zakopanem	194
Kolberg Oskar (P. Stachiewicz pinx.)	10
Kolumna Lubomirskiego w Popradzie na Spiszu	311
Małachowski Stanisław (1736—1809), Marszałek Sejmu Czteroletniego	5
Pomnik z armatnich kul kamiennych w Ra- dzynie. (W głębi Jezioro Zamkowe)	80
Poniatowski Michał Prymas	258
Świdziński Konstanty (1793—1855)	11
Wóycicki Zygmunt	274

Reprodukcje sztychów, rysunków i obrazów

C e g l i ń s k i : Ruiny zamku w Kownie	147
D i e t r i c h : Widok rynku i ratusza w Kra- kowie (Akwawinta). Z Kraszińskiego J. W.: «Przewodnik dla podróżujących w Polsce i Rzeczypospolitej Krakowskiej» W. 1821	39
E l i a s z W a l e r y : «Wycieczka na Pol- ski Grzebień w Tatrach»	287
G u s t a w i e z B r o n (i s ł a w) : Ruiny zamku w Trenczynie (1872)	206
K ę d z i e r s k i A p (o l o n i u s z) : Kościół św. Stefana w Skrzynnie	1
Kościół w Kamionie. (Zb. Bibl. Tarnow- skich, Sucha)	307
L e p e i n e J o s e p h (ryt.): Katafalk wzniesiony w katolickim kościele w S. Pe- tersburgu z okazji zgonu Stanisława Au- gusta, kr. polskiego etc. (V. Brenne Ar- chitecte de Leurs Majestés Imperiales in- venit)	222
M a t e j k o J a n : Domy drewniane w Muszynie	93
M a t e j k o J a n : Dzwonnica drewniana w Bochni	95
M a t e j k o J a n : Sala zamkowa w Dęb- nie	97
M a t e j k o J a n : Widok zewnętrzny zamku w Dębnie (przy Wojniczcu)	96
M a t e j k o J a n : Wiśnicz. Wnętrze zamku. Pozostałe sklepienie murów dawnej kuchni wspaniałego gmachu XVI w.	98
M a t e j k o J a n : Zwaliska zamku w Melsztynie	91
P i c h l e r : Stanisław August (wg. por- tretu P.)	220

Słowacy wędrowni (1868)	187
Słowaczka (1868)	187
Słowak (1868)	188
S z w o j n i c k i R.: Kowno. Widok ogólny	143
Z a l e s k i M.: «Zdobycie arsenału przez wojsko i lud warszawski 29 listopada 1930 roku»	262

życie organizacyjne PTK

Fragment wystawy prac młodzieży w Pałacu pod Baranami w Krakowie	133
Hold Zjazdu Delegatów PTK na Rossie w Wilnie w dn. 15.IV. 1938 r.	121
Uczestnicy XXXII Zjazdu Delegatów PTK w Wilnie	122
Wycieczka Oddz. Morskiego PTK do Malborka i Elbląga. Na granicy gdańsko-niemieckiej koło Malborka	134
Wywiad krajoznawczy prowadzony przez naszą młodzież	136
Z wycieczki Koła Krajoznawczego Gimm. E. Orzeszkowej w Wilnie, Bukiszki. Szkoła Rolnicza	138

Skorowidz autorów

Anczyz Władysław L.	92
B(aranowska) B(orowa) J(ulia)	316
Cholewa Mieczysław	234
Dekowski Jan Piotr	2, 3, 9, 17
Englert Adam W.	260
Flizak Sebastian	225
G(acki) W(ładysław)	83
Gadomski Adam	98, 310
Garbacik Józef	231
Gąsiorowski Henryk (hg)	24, 26, 79, 111, 112
Gaudyak Marian	107
Gotkiewicz Marian	182, 297
Gumiński Tadeusz	55, 326
Herbst Stanisław	275
Jankun Aleksander	167
Janowski Aleksander	115
Jaworski Kazimierz Andrzej	189
Kaczmareczyk Zdzisław	69
Kalina Adam	14
Katelbach Tadeusz	155
Kłęskówna Krystyna	109
Kołodziejczyk January	274
Kowalczewski Sylwester	81
Kulwiec Kazimierz	244
Kutrzebianka Kazimiera	43
Langhammerówna Halina	162
Leszczycki Stanisław	64
Ludwicki Stefan Br.	45
Melezin A.	159
Milata Władysław	302
Młodziejowski Jerzy	288
Moraczewski Adam	252
Mścisiz Michał	241
Orłowicz Mieczysław	27 53
P(atkowski) A(leksander) 29, 30, 51, 52, 56, 80	111, 316
Pollak Roman	78
Reychman Jan	186, 195, 197, 241, 311
Różycki Henryk	20
Rygiel Stefan	201, 202
Sebyła Władysław	116
Semkowicz Władysław	176
Seweryn Tadeusz	93
Smęcina Jan	8
Stecki Konstanty	307
Trybowski Czesław	113
Ussas ks. Bronisław	219

Wagner Kazimierz	265
Walczak Wojciech	40, 102
Wegner Jan	257
Wieczorkiewicz Antoni	269
Wielhorski Władysław	144
Witanowski M. R.	170
Wrzosek Antoni	72, 84, 213
Wysocki Alfons	156
Zaborski Bogdan	295
Zydlar Mieczysław	237
Zakowska Maryla	47

Skorowidz fotografów i rysowników

Aschenbrenner H.	9
Barabasz Lesław	289, 295
Cegliński	147
Cholewa Mieczysław	235, 236
Chomętowska Z.	265, 266, 267, 268
Cyprian T.	239, 240
Dietrich	40
Dohnalik Tadeusz	27
Fischer Włodzimierz	238
Flizak Sebastian	266, 227, 228, 229
Gadomski Adam	100, 101, 310
Gąsiorowski H.	24, 25, 26, 80, 112
Gaudyak Marian	108, 109
Gruner Jan	7
Gustawicz Bronisław	206
Jankun Aleksander	167, 168, 169
Kasiewicz M.	80
Kędziński Apoloniusz	1
Kłęskówna Krystyna	110
Koyan	35, 36
Krystek Tadeusz	289, 290
Krzywowiąza J.	231, 232, 233
Kuzma M.	251, 256
Langhammerówna H.	162, 163, 164
Lenkiewicz Adam	305
Lepeine Joseph	222
Leszczycki Stanisław	68
Ludwicki S. B.	46, 47
Łoziński J.	121, 122
Malinowski A.	134
Matejko Jan	91, 93, 95, 96, 97, 98
Melezin A.	161
Milata Władysław	302
Młodziejowski Jerzy	228, 292, 293, 296
Mucha St.	53
N. E.	113
Obuchowicz W.	157
Pichler	220
Plicka K.	179, 191, 192
Poddębski Henryk	53
Polubiec Jan	16
Przytkowski Tadeusz	253, 254, 255
Puchalski W.	55
Reychman Jan	311
Rekwirowicz T.	48, 49, 50
Richenthal U.	177
Stachiewicz P.	10
Stecki Konstanty	308, 309
Szwojnicki R.	143
Tirregaille Ricaud de	257
Tochternann J.	160
Tomaszewska Z.	261, 270, 271, 272, 273
Walczak Wojciech	40, 41, 42, 43, 102, 103, 104
W. C.	177
Więckowska M.	69, 70, 71
Wrzosek Andrzej	73, 74, 75, 212
Wysocka A.	158
Zablęcki	211
Zaborski Bogdan	297, 298
Zakowska Maryla	48, 49, 50, 51
Zakowski St.	52, 111